

ACC. N:R M. 14306: 1-5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Herman Nilsson, H. Hasselholm*
Härad: *V. Djövinge* Berättare: " "
Socken: *St. oby* Berättarens yrke: *f. d. järnst. tj. man*
Uppteckningsår: *1953* Född år *1877* i *Skärkind, Ög*

Sk. inventarier. s. 1-5.

LwF 90.

Luf. 90. Minnestavlor.

På 1890 talet och senare, såg man i många hem minnestavlor såsom födelse, dop, bröllops, och döds tavlor, de benämndes minnestavlor. Tavlorna voro målade på papper, och klisterade på en tunn pappskiva, och satta inom glas och ram. Och hängdes upp på väggarna i de bästa rummen. Det var allmogemålare, och amatörer som tillverkad minnestavlor. Födelse tavlor, och bröllops, med flera andra slag.

Födelse tavlor, voro av olika storlekar 25 x 38. En nyfött barn som låg i en vaggan eller i en korg, och över i var hörna var en änglahuvud som stack fram ur en mörk omklämma med ett blytt leende såg ned på den nyfödde, och dopakten och barnets namn stod över. Med bokstäver såsom: Gossen Julius Anton Bengtsson, född den 17 Juli 1872. Gud välsigne detta barn de som födde detta barn till dopet voro mästarna Elna och Wille Göransson. Pöfta, det var faddrarna till barnet. Och så på tavlan var i vattenfärg målade pelare vid båda sidor om barnet och över det, och med lövgirlander, pelarne voro målade gula och lövgirlanderna gröna i vattenfärg.

Luf. 90
1.

Bröllups tavlor, på dem stod kontrahenternas namn, och den heliga akrens ingående på en tavla stod ett psalmvers.

Nu blott för verlden trå, för Gud ett liv, en anda. De huldade makar gå. I sinna föden blanda, Och lygn och ledt allt efter sitt behag.

O du som vis bereds, Så klor som muler dag.

Kontrahenterna, stodo i en lövarklige, och över denna brige stod brudgummen och brudens namn, och årtalet när denna heliga akt begicks. Dessa tavlor voro mycket framträdande 1880 talet, men kom mer bort på 1900 talet, när den yngre generationen kommit ut från hemmet, och komma hem så framhöll det uppvärande släktet att det fick bort och var omöjligt, då kom husets medlemmar såsom förra föräldrarna i fotografiförstoringar, då översvämmade samhällen och byarna av förstoringar agenter, men många blevo lurade, de lärmede sina pengar till förstoring agenter och så fick betala några kr. och många fick inte några förstoringar, men det kom till att uppmärksamhet, så folk blevo varnade, och nu har dessa förstoring agenter ingen marknad mer, sedan väggbonader pryddes väggarna

På 1880-talet var hånarbeten mycket modernt, de kunde konstnärligt göra vackra blommor av olika människor, blomma i rosform med löv och rankor och stjälk, denna blomma var fäst på ett stycke papper, och uppsatt inom glas och ram, och på bordsidan av denna tavla var ett trädstöd, för att placera den på en möbel, hade man haft den "kuriset" för gammalt som man fick under åren, skulle jag tagit vara på denna tavla, för ett var det av min mors här, och jag sett denna tavla i mitt hem ända ifrån min barndom.

Brudens mystenkransar jag också sett i en del hem, inom glas och ram, också gravkransar i samma utstyrelse och det var i hem i göingebygdens avlägsna orter,

Färbarnas placering

Nimmes tavlor och kransar hängde på väggarna, hånarbeten voro av den formaten jag har här ovan beskrivit, och hade sin plats på byrå eller små fönsterbord.

3
Dessutom. Tose antingen målade antingen på vägg eller papp föreställde oftast bibliska händelser, exempel Psaltaren

Varan, de tio jungfru, Jonas i valfiskens båk i rodet kom i varje
brakt några "konstnar" som utförde dessa måtningar: Dessa
konader hängdes på väggarna i bondherrnens storstuga, kallades
"julklä". Färbarna hade inte sin plats i kyrkorna efter avlidna,
men begravningsstesen var hängdes i kyrkornas vapenhus på brosar
eller spits om vardagarna, kallades på de avlidnas gravar om lördags
eftermiddagarna, när branserna blev för gamla kallades de på
Pex Bengtsson en Fjernerare av minnestavlor.

Denne nämnde Bengtsson var född 1820 bosatt i Tofta Fästorp
Soeken omgärdet stor bondkonstnär, som de sade han kunde allt han
tog sig för, han diktade bröllopspoem, och poem över avlidna om
han målade han smidade tavlesamar. Han dog i Fästorp 1870.

Nämnde allmogemålare hade det vid sidan om sitt såsom möbelsnickare,
han var också möbelmålare, och var bransnärlärd, så tog han
naturen till vägledare, och målade blad och blommor på stråp,
och teistor, och alltid årtal och ägarens initialer, så kunde han
lä visa sina bransnärliga anlag! Fästorp var tryckeri en del
4) som jag sett på 1860 på ett tryckeri i Väddö, och ett brev tryckt 1835.

Fästorp nr.
V. Gänge lfd.

På 1680 och in på 1890 tillverkades pyramidskåpor, på en glassteuva fästades skåpet papper utskrivna bokstäver, såsom gratulationer på förelsedagar, gratulationer namn och födelsedag och året, och tavlor med allmän text, såsom "Egen härd är guld värd" m m också tavlor med bibelspråk, ibland dessa bokstäver målades mörkt färg, också sattes ram om detta glas, och på glasets baksida fästades en tunn bräcksteuva eller en lagom papperssteuva, som påfästades fast i ramen, och så i ramen på baksidan en mössa att hänga på en vägg, men dessa tavlor hade sin tid, de finns inte på många platser nu, även gips tavlor och prästns figurer har försvunnit ut, men en gammal pyramid som har 60 åsig tillvaro var på en plats i ett hus på en by så en stor "tergök" de fanns mycket allmänt på den omnämnda i allmogehemmen, när jag såg nämde tergök tänkte jag på historien i en jultidning av Henrik Traner om tergökern: Om man går lite ibland detta ämne, så vill jag bara säga fram, ett som gått bort, ja det var på festsades rum, på väggen hängde allskilda rökpipor påvånade med träskaff, på en möbel stod ett tobaks Chabull: det är nu ett minne blott.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5